



Πρεσβεία της Ελλάδος
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Μόσχας

ΕΡΕΥΝΑ ΑΓΟΡΑΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΛΑΔΟ ΤΩΝ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΗ ΡΩΣΙΑ



Η παρούσα Έρευνα Αγοράς περιλαμβάνει τον κωδικό της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature 30.04: Φάρμακα (με εξαίρεση τα προϊόντα 30.02, 30.05, 30.06) που αποτελούνται από προϊόντα αναμειγμένα ή μη αναμειγμένα, παρασκευασμένα για θεραπευτικούς ή προφυλακτικούς σκοπούς, που παρουσιάζονται με μορφή δόσεων (στα οποία περιλαμβάνονται και εκείνα που προορίζονται να χορηγηθούν διαδερμικά) ή είναι σκευασμένα για την λιανική πώληση.

Μόσχα, Δεκέμβριος 2020



ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ.....	3
A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά	3
A.2 Ιστορική Αναδρομή.....	4
A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου.....	4
B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ	4
B.1 Δομή εγχώριας παραγωγής	4
B.2 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής.....	5
Γ. ΖΗΤΗΣΗ	5
Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς	5
Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά.....	6
Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης.....	6
Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	7
Δ.1 Ροές εμπορίου	7
Δ.2 Ανάλυση εισαγωγών-εξαγωγών.....	7
Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια.....	8
E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ	8
E.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής.....	8
E.2 Βαθμός συγκέντρωσης (εγχώριων/ ξένων επιχειρήσεων)	12
E.3 Παρουσία ελληνικών προϊόντων – μερίδιο αγοράς	12
E.4 Τιμές λιανικής πώλησης.....	13
ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ	14
ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου.....	14
ΣΤ.2 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου στον ανταγωνισμό	15
Z. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	16
H. ΧΡΗΣΙΜΑ	17



A. ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΚΛΑΔΟΥ/ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ

A.1 Περιγραφή Κλάδου - Γενικά Χαρακτηριστικά

Η αγορά φαρμάκων της Ρωσίας συγκαταλέγεται μεταξύ των ταχύτερα αναπτυσσομένων παγκοσμίως.

Το 2019 οι πωλήσεις φαρμάκων στη Ρωσία ανήλθαν σε 19,9 δις \$ ΗΠΑ (έναντι 19,3 το 2018), ήτοι 1,2% του ΑΕΠ. Η δε κατά κεφαλή δαπάνη ανήλθε σε \$ 160 ΗΠΑ.

Τα συνταγογραφούμενα φάρμακα επικρατούν παραδοσιακά με 63,3% των πωλήσεων. Εξ αυτών 68,4% αφορούν γενόσημα.

Πιν. 1: Πωλήσεις φαρμάκων 2017-2020

	2017	2018	2019	2020 (εκτίμηση)
Πωλήσεις φαρμάκων	20,088	19,263	19.859	19,254
Πωλήσεις συνταγογραφούμενων	12,280	12,005	12,566	12,345
Πωλήσεις μη συνταγογραφούμενων (OTC)	7,808	7,257	7,293	6,908
Πωλήσεις γενόσημων	8,236	8,115	8,589	8,539
Ισοτιμία \$ ΗΠΑ/Ρουβλίου	58.5	60.4	64.7	71.0

Ποσά σε εκ. \$ ΗΠΑ

Πηγή: Fitch Solutions (formerly known as Business Monitor International)

Για το 2019 η δημόσια φαρμακευτική δαπάνη φαίνεται να συνέβαλε σημαντικά στην παρατηρούμενη αύξηση των πωλήσεων, κυρίως με την δέσμευση ποσών για τα νέα προγράμματα για την δημόσια υγεία.

Πιν. 2: Κρατική και ιδιωτική δαπάνη φαρμάκων 2018-2019

	2018	2019	2018/2019 %
Κρατική δαπάνη (προμήθειες νοσοκομείων, κάλυψη βασικών φαρμάκων)	452	560	24
Ιδιωτική δαπάνη φαρμάκων	992	1021	3
Ιδιωτική δαπάνη παραφαρμακευτικών	240	262	9.2

Ποσά σε δις ρούβλια

Πηγή: DSM Group www.dsm.ru



A.2 Ιστορική Αναδρομή

Στη Σοβιετική Ένωση μονάδες παραγωγής φαρμάκων ήταν εγκατεστημένες στη Ρωσία και την Ουκρανία. Η πραγματοποίηση εισαγωγών ήταν απολύτως απαραίτητη για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού.

Τα κρατικά φαρμακεία παρείχαν μία σειρά φαρμάκων για εξωνοσοκομειακούς ασθενείς σε σταθερές και σχετικά χαμηλές τιμές. Τα εν λόγω φάρμακα διατίθεντο δωρεάν σε ευάλωτες πληθυσμιακές ομάδες και σε συγκεκριμένες κατηγορίες προτεραιότητας (πχ. εγκύους).

Με την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, η διακοπή της εφοδιαστικής αλυσίδας οδήγησε σε σημαντικές ελλείψεις βασικών φαρμάκων. Με την απελευθέρωση της αγοράς, ομαλοποιήθηκε η τροφοδοσία της, αλλά η πρόσβαση στα φάρμακα εξαρτάτο πλέον από την ικανότητα του ασθενή να καταβάλει το σχετικό αντίτιμο.

Παραδοσιακά, το κράτος πραγματοποιεί άνω του μισού των δαπανών για την υγεία. Το σημερινό σύστημα υγείας στην Ρωσία χρηματοδοτείται από την ομοσπονδιακή κυβέρνηση και το ομοσπονδιακό ασφαλιστικό Ταμείο (Federal Mandatory Insurance Fund/FOMS). Το δεύτερο τροφοδοτείται από τις εργοδοτικές εισφορές του ιδιωτικού τομέα και την κρατική επιδότηση για τους άνεργους.

A.3 Συγκριτική σπουδαιότητα του κλάδου

Τα φαρμακευτικά αποτελούν την τέταρτη σημαντικότερη ομάδα εισαγόμενων προϊόντων στη Ρωσία μετά τον μηχανολογικό και ηλεκτρολογικό εξοπλισμό, τα οχήματα και το υλικό οδικών μεταφορών.

B. ΠΡΟΣΦΟΡΑ

B.1 Δομή εγχώριας παραγωγής

Εκτιμάται ότι ο αριθμός των εγχώριων κατασκευαστών φαρμάκων στη Ρωσία ανέρχεται σε 950. Εξ αυτών η πρώτη δεκάδα (βλ. κατωτέρω πίνακα) καλύπτει περί το ένα τρίτο της αγοράς. Υπάρχουν περί τις 600 μονάδες παραγωγής με δυνατότητα παραγωγής του συνόλου των γνωστών φαρμάκων.

Πιν. 2 : Δεκάδα μεγαλύτερων εγχώριων παραγωγών

A/A	Εταιρεία		Ιστοσελίδα
1	Pharmstandard	8 μονάδες παραγωγής	www.pharmst.com
2	Stada CIS Russian Holding	Όμιλος των Nizhpharm, Makiz-Pharma, Hemofarm	www.stada.ru
3	Sotex	Μέλος του ομίλου Protek	www.sotex.ru
4	Microgen	Περιλαμβάνει τις Virion, Immunopreparat,	www.microgen.ru



		Allergen, Biomed, ImBio, Moscow Dpt of Bacterial Preparations, Irkutsk Enterprise of Bacterial Preparations	
5	Akrihin		www.akrihin.ru
6	ΟΑΟ Biosintez	Μέλος της Sun Pharma	www.biosintez.com.ru
7	Veropharm	3 μονάδες παραγωγής, έχει εξαγοραστεί από την Abbott	www.veropharm.ru
8	Valenta Pharm		www.valentapharm.com/rng
9	Werteks		www.vertex.spb.ru/en
10	Geropharm		www.geropharm.com

Πηγή: www.dsm.ru

B.2 Προοπτικές στην εξέλιξη της παραγωγής

Προς το παρόν, η εγχώρια παραγωγή τελικού προϊόντος παραμένει σε μεγάλο βαθμό εξαρτημένη από την εισαγωγή ξένων δραστικών φαρμακευτικών ουσιών, κυρίως από την Κίνα, την Ινδία και την Γαλλία. Σημειώνεται ότι περί το 90% των ρωσικών φαρμάκων περιέχει ξένες δραστικές φαρμακευτικές ουσίες. Στον άμεσο σχεδιασμό της ρωσικής κυβέρνησης περιλαμβάνεται η παροχή προτίμησης σε παραγωγούς πλήρως εγχωρίων προϊόντων, προς ενθάρρυνση της εγχώριας παραγωγής και των δραστικών φαρμακευτικών ουσιών. Παράλληλα, η πολιτική υποκατάστασης εισαγωγών και η αδυναμία συμμετοχής στις κρατικές προμήθειες ωθούν όλο και περισσότερες ξένες εταιρείες στην δημιουργία επιτόπιων μονάδων ή συνεργασιών για επιτόπια παραγωγή.

Γ. ΖΗΤΗΣΗ

Γ.1 Μέγεθος αγοράς/ τμήματα αγοράς

Στον κατωτέρω πίνακα παρουσιάζεται τη διάρθρωση της αγοράς φαρμάκων την τελευταία τριετία

Πιν. 3: Ποσοστά σε αξία ανά είδος σκευάσματος (%)

	2017	2018	2019
Ουσιωδώς όμοια σκευάσματα	61,1	61,8	59,8
Πρωτότυπα	38,9	38,2	40,2
Εισαγόμενα	72,7	71,8	70,0
Εγχωρίως παραγόμενα	27,3	28,2	30,0
Συνταγογραφούμενα	49,0	50,8	67,3
ΜΗΣΥΦΑ	51,0	49,2	32,7

Πηγή: www.dsm.ru



Τα ακριβότερα φάρμακα (με τιμή λιανικής άνω των 500 ρουβλίων) τον Ιούνιο 2019¹ πραγματοποιούν τις μεγαλύτερες πωλήσεις καλύπτοντας το 44,6% της αγοράς. Ακολουθούν τα μεσαίας τιμής (150-500 ρούβλια) με 39,9% και οι δύο κατηγορίες των φθηνότερων (50-150 ρούβλια και έως 50 ρούβλια) με 11% και 4,5% αντίστοιχα.

Σημειώνεται πάντως ότι τα εγχώρια σκευάσματα έχουν τις μεγαλύτερες πωλήσεις σε όγκο, αλλά ως φθηνότερα των εισαγομένων καταλαμβάνουν μικρότερο μερίδιο της αγοράς σε αξία.

Γ.2 Αγοραστική συμπεριφορά

Ο πληθυσμός της Ρωσίας ανέρχεται σε 146,7 εκ. άτομα. Εξ αυτών, το 54% είναι γυναίκες και 46% άνδρες. Το 2019, σύμφωνα με στοιχεία της Ομοσπονδιακής Στατιστικής Υπηρεσίας της Ρωσίας, σημειώθηκαν 1.481.074 γεννήσεις στη χώρα και 1.798.307 θάνατοι. Το δε προσδόκιμο επιβίωσης στη γέννηση στην Ρωσία ανέρχεται στα 68,24 έτη για τους άνδρες και στα 78,17 για τις γυναίκες.

Η Ρωσία παρουσιάζει χαμηλό ποσοστό γεννήσεων όπως και οι περισσότερες αναπτυσσόμενες χώρες, αλλά παράλληλα, και αυξημένο ποσοστό θανάτων ειδικά ενήλικων ανδρών. Το υψηλό ποσοστό θανάτων αποδίδεται τόσο στην περιορισμένη πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας εκτός των μεγάλων αστικών κέντρων όσο και σε καρδιοαγγειακά νοσήματα, καρκίνος, HIV/AIDS, υψηλή κατανάλωση αλκοόλ, κατάχρηση ουσιών και άσκηση βίας.

Γ.3 Προοπτικές στην εξέλιξη της ζήτησης

Τα τελευταία χρόνια ο κυβερνητικός σχεδιασμός περιλαμβάνει την αναβάθμιση των υπηρεσιών υγείας και της πρόσβασης σε αυτές.

Το 2019 οι δαπάνες για την υγεία ανήλθαν σε 3,9% του ΑΕΠ και το 2020 αναμένεται να φτάσουν σε 4,1%.

Σε σύγκριση με άλλες δυτικές χώρες² τα εν λόγω ποσοστά παρουσιάζονται μάλλον χαμηλά, πλην όμως για τα ρωσικά δεδομένα πρόκειται για μια ουσιαστική αύξηση των δαπανών για την υγεία.

1 Πηγή: www.pharmatech.expo.ru

2 ΗΠΑ 16,9% του ΑΕΠ, Ελβετία 12,2%, Γαλλία, Γερμανία, Ιαπωνία, Σουηδία περί το 11%



Δ. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Δ.1 Ροές εμπορίου

Η Ρωσία παραδοσιακά καλύπτει τις ανάγκες της με εισαγωγές φαρμάκων και σε επίπεδο πωλήσεων, παρά το γεγονός ότι στη ρωσική αγορά είναι παρούσες σχεδόν ισάριθμες ντόπιες και ξένες φαρμακευτικές εταιρείες (520 και 570 αντίστοιχα), τα φαρμακεία διαθέτουν περισσότερα εισαγόμενα απ' ότι εγχώρια.

Πιν. 4: Μεριδία επί συνόλου αξίας πωλήσεων φαρμάκων (%)

	2017	2018	2019
Εισαγόμενα	72,7	71,8	71,5
Εγχώριως παραγόμενα	27,3	28,2	28,5

Δ.2 Ανάλυση εισαγωγών-εξαγωγών

Οι **εισαγωγές** φαρμάκων στην Ρωσία παρουσιάζουν εν γένει ανοδική πορεία. Σύμφωνα με στοιχεία της ρωσικής στατιστικής Υπηρεσίας για την Δ.Κ. 3004 η εικόνα διαμορφώθηκε ως ακολούθως:

2015	2016	2017	2018	2019
6.796.475.256	6.948.232.717	8.395.345.532	7.824.945.487	10.159.316.426

Ποσά σε ρούβλια

Στους μεγαλύτερους προμηθευτές της ρωσικής αγοράς συγκαταλέγονται η Κίνα, η Γερμανία, η Λευκορωσία, οι ΗΠΑ, η Ιταλία, η Ιαπωνία, η Γαλλία, η Νότια Κορέα και η Πολωνία.

Η αύξηση των εισαγωγών το 2019 φαίνεται να συνδέεται σε μεγάλο βαθμό με την προετοιμασία των εισαγωγέων εν όψει εισαγωγής της υποχρεωτικής σήμανσης προϊόντων το 2020.

Σημαντικές είναι και οι εισαγωγές δραστικών φαρμακευτικών ουσιών απαραίτητων ως πρώτη ύλη για την εγχώρια παραγωγή φαρμάκων. Το 2019, οι εισαγωγές αυτών ανήλθαν σε 1.810 εκ. \$ ΗΠΑ και προήλθαν κυρίως από την Κίνα, Γαλλία, Ινδία, Ελβετία, Σλοβενία, Γερμανία, Ιρλανδία, Ιαπωνία, Ιταλία και Ολλανδία. Οι σημαντικότερες σε αξία ουσίες που εισήχθησαν το 2019 ήταν insulin, perindropil, dolutegravir, rivaroxaban, ursodeoxylochic acid, osimertinib, raltegravir/merformin, losartan και vildagliptin.



Όσον αφορά στις **εξαγωγές**, το 2019 η αξία των ρωσικών εξαγωγών φαρμακευτικών ανήλθε σε 46 δις ρούβλια³ (δασμών συμπεριλαμβανομένων), ήτοι κατά 13% μεγαλύτερη από το 2018. Τα ρωσικά σκευάσματα προμηθεύουν αγορές 109 χωρών.

Οι 10 μεγαλύτεροι πελάτες της Ρωσίας είναι πρώην σοβιετικές δημοκρατίες και η Νιγηρία, οι οποίοι καλύπτουν 80% των ρωσικών εξαγωγών.

Οι χώρες της Ευρασιατικής Ένωσης (Λευκορωσία, Καζακστάν, Κιργιζία και Αρμενία) απορροφούν 37,1% αυτών ενώ η Ουκρανία είναι ο πρώτος πελάτης των ρωσικών σκευασμάτων με μερίδιο 16,7%.

Θετική δυναμική για τις ρωσικές εξαγωγές παρουσιάζουν επίσης οι αγορές της Λιθουανίας, του Τουρκμενιστάν και της Ουγκάντα.

Δ.3 Δασμολογικό καθεστώς και μη δασμολογικά εμπόδια

Σχετικές πληροφορίες είναι διαθέσιμες στον ιστότοπο <https://russian-customs-tariff.com/SectionVI/Chapter30.html>, ο οποίος επικαιροποιείται κατάλληλα από τους διαχειριστές του.

E. ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

E.1 Δομή αγοράς – Δίκτυα Διανομής

Όπως φαίνεται στον κατωτέρω πίνακα, το μεγαλύτερο μερίδιο εισαγωγών το 2019 διενέργησαν οι αντιπροσωπείες των ξένων εταιρειών. Όσον αφορά στην κατηγορία των εγχώριων παραγωγών, την σημαντικότερη θέση κατέχει η εταιρεία Pharmstandard και ακολουθεί η Nizpharm.

Στην κατηγορία των άμεσων εισαγωγέων, πρωτοστατεί η εταιρεία Pharmaceutical Import-Export και ακολουθεί η Orfe.

Πιν. 5: Μερίδιο εισαγωγών ανά είδος εισαγωγέα (%)

	2016	2017	2018	2019
Εταιρεία διανομής	13,9	9,7	9,2	8,7
Αντιπροσωπεία ξένης εταιρείας	74,1	76,9	76,3	79,7
Άμεσοι εισαγωγείς	5,1	7,0	7,5	6,0
Εγχώριοι παραγωγοί	6,9	6,3	7,0	5,7

³ RNC Pharma



Στους πίνακες που ακολουθούν παρουσιάζονται τα μερίδια εισαγωγών της πρώτης δεκάδας των κατηγοριών «Αντιπροσωπείες ξένων εταιρειών» και «Εταιρείες διανομής»:

Πιν. 6: Μερίδιο εισαγωγών στη κατηγορία Αντιπροσωπειών ξένων εταιρειών (%)

	2018	2019
Novartis	9.2	8.9
Sanofi	8.0	6.5
Pfizer	4.8	6.0
Bayer	5.2	5.7
Johnson&Johnson	5.1	5.2
Bristol-Myers Squibb	1.3	3.6
Astellas Pharma	2.0	3.6
Boehringer Ingelheim	3.7	3.5
Teva	4.1	3.4
AstraZeneca	2.5	3.1
Σύνολο	45,8	49,4

Πιν. 7 Μερίδιο εισαγωγών στη κατηγορία Εταιρειών Διανομής (%)

	2018	2019
R-Pharm	18,2	36,2
Protek	22,7	17,5
Pulse	15,6	12,1
Quatrain	14,8	8,3
Grand Capital	3,1	3,2
Pharmaceutical Kit	3,2	2,8
Euroservice	3,0	2,6
Magnet	2,7	2,1
Dominant service	1,3	1,9
BSS	0,9	1,5
Σύνολο	85,5	88,2

Τα σημεία λιανεμπορίου φαρμάκων το 2019 ανέρχονταν σε 63.950. Σημειώνεται ότι στην ρωσική αγορά είναι έντονη η τάση ένταξης των φαρμακείων σε συνεταιρισμούς, όπως και η συνεργασία με αλυσίδες σούπερ μάρκετ και η συνύπαρξη στον χώρο αυτών.

Πιν. 8 Κατάταξη αλυσίδων φαρμακείων βάσει κύκλου εργασιών

Κατάταξη	Εταιρεία	Σημεία πώλησης	% της ιδιωτικής αγοράς
1	ACHA	9345	14.0



2	Rigla	2846	6.3
3	Erkapharm Group	1168	5.1
4	Pharmacy chain 36.6	1402	4.1
5	Implosia	3065	3.8
6	IRIS	1621	3.5
7	Neo Pharm	736	3.4
8	Vita	1742	3.3
9	Planeta zdorovya	1760	3.2
10	April	1479	3.1
11	Pharmland	1265	2.4
12	Pharmimpex	694	1.7
13	Melodiya zdorovya	874	1.6
14	Apteka Timer	903	1.5
15	36,7 Maxavit	597	1.3
16	Zdorov.ru	82	1.2
17	Pharmaceut+	507	0.9
18	IDEA	211	0.8
19	Gubeniskiye apteki	297	0.7
20	Nevis	508	0.7
21	Petersburg apteki	86	0.6
22	Zdorove (Oust-Lavinsk)	169	0.5
23	Antei	346	0.5
24	Pharmeconom	149	0.5
25	Apteknii traditsii	317	0.5



26	Aloe	230	0.5
27	Monastiriev.rf	53	0.5
28	Edelveis	199	0.4
-	Mega Pharm	512	0.4
29	Volgopharm	157	0.4
30	Magnit ⁴	1159	0.6

Πηγή: www.dsm.ru

Ο παρακάτω πίνακας περιλαμβάνει τους μεγαλύτερους διανομείς κατά το 2019.

Πίν. 9: Κατάταξη μεγαλύτερων διανομέων το 2019

Κατάταξη	Εταιρεία	% μερίδιο αγοράς
1	Prottek	14.8
2	Pulse	14.3
3	Quatrain	13.3
4	R-Pharm	6.1
5	Pharmaceutical Kit	5.9
6	Grand Capital	4.6
7	BSS	3.7
8	Profit honey	3.2
9	G Dee Pee	2.8
10	Association Asfadis	2.7
11	Pharmimex	2.5

⁴ Νέα είσοδος



12	Biotech	2.2
13	Avesta Pharmaceuticals	2.1
14	Magnet Pharma	2.0
15	Irwin 2	1.8

Παράλληλα, έχει ήδη αναπτυχθεί η δυνατότητα παραγγελιών περί 3000 ειδών (κυρίως αρώματα και **καλλυντικά**, ιατρικές μικροσυσκευές, είδη προσωπικής υγιεινής, περιποίησης ασθενών κλπ) **τηλεφωνικά ή/και μέσω διαδικτύου** με κατ' οίκον παράδοση με ταχυμεταφορά.

Ε.2 Βαθμός συγκέντρωσης (εγχώριων/ ξένων επιχειρήσεων)

Το 2019, 52,5% των συνολικών πωλήσεων φαρμάκων στη Ρωσία διατέθηκαν από τις κατωτέρω 20 εταιρείες

Πίν. 10: Κατάταξη εταιρειών με τις μεγαλύτερες πωλήσεις

Κατάταξη 2019	Κατάταξη 2018	Εταιρεία	% επί συνόλου πωλήσεων
1	-	Bayer	4.4
2	-	Sanofi	3.8
3	+1	Novartis	3.6
4	-1	Teva	3.4
5	-	Otisifarm	3.4
6	-	Servier	3.3
7	+4	KRKA	2.8
8	-	GlaxoSmithKline	2.8
9	-2	Berlin-Chemie	2.7
10	-1	Gedeon Richter	2.6
11	-1	Stada	2.5
12	-	Abbott	2.4
13	-	Takeda	2.3
14	-	Johnson & Johnson	2.1
15	-	Pharmstandard	2.0
16	+1	Polpharma	1.8
17	-1	Dr. Reddy's	1.8
18	+1	Pfizer	1.7
19	-1	Astellas	1.7
20	-	Valenta Pharm	1.4

Πηγή: www.dsm.ru

Ε.3 Παρουσία ελληνικών προϊόντων – μερίδιο αγοράς

Όπως φαίνεται στον κατωτέρω πίνακα, η χώρα μας κατέχει μικρό ποσοστό επί του συνόλου των ρωσικών εισαγωγών φαρμάκων:



Πιν. 11 Οι ρωσικές εισαγωγές της ΔΚ 3004 την πενταετία 2015-2019 και μερίδιο Ελλάδας

σε \$ ΗΠΑ	2015	2016	2017	2018	2019
Σύνολο	6.796.475.256	6.948.232.717	8.395.345.532	7.824.945.487	10.159.316.426
Ελλάδα	17.277.645	16.872.698	19.004.123	19.313.944	27.959.599

Ε.4 Τιμές λιανικής πώλησης

Η μέση τιμή λιανικής μιας συσκευασίας εγχώριου φαρμάκου το 2019 ανήλθε σε 98 ρούβλια, περί τις 3,4 φορές χαμηλότερη από αυτή ενός εισαγόμενου.

Σημειώνεται παράλληλα, η ανοδική τάση των πωλήσεων των εγχώριων προϊόντων.

Η τιμή πώλησης ενός φαρμάκου υπόκειται σε κρατικό έλεγχο μόνο όταν αυτό περιλαμβάνεται στον Κατάλογο των Βασικών Φαρμάκων, ο οποίος εγκρίνεται ετησίως από την κυβέρνηση.

Το Υπουργείο Υγείας ορίζει το ανώτατο όριο που μπορεί να χρεωθεί είτε από τον εισαγωγέα είτε από τον εγχώριο κατασκευαστή. Από τον Ιούλιο 2015 η ομοσπονδιακή Υπηρεσία Ανταγωνισμού είναι συναρμόδια με το Υπουργείο Υγείας για τον καθορισμό της τιμής των φαρμάκων και προωθεί την αλλαγή του τρόπου τιμολόγησης λαμβάνοντας υπόψη τις ισχύουσες τιμές σε σειρά άλλων χωρών.

Για όσα φάρμακα δεν περιλαμβάνονται στον Κατάλογο Βασικών Φαρμάκων η τιμή λιανικής διαμορφώνεται σε συνθήκες ελεύθερης αγοράς.



ΣΤ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

ΣΤ.1 Νομικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του κλάδου

Το 2019 ξεκίνησε η προσπάθεια επικαιροποίησης του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας της αγοράς φαρμάκων στη Ρωσία, η οποία αναμένεται να ολοκληρωθεί το 2021.

Τον Μάιο 2020 εγκρίθηκε και το νομοθετικό πλαίσιο για την εξ αποστάσεως τηλεφωνικά ή μέσω διαδικτύου αγορά και παράδοση των ΜΗΣΥΦΑ.

Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Υγείας (www.minzdrav.gov.ru/en) είναι αρμόδιο για την καταχώριση μιας εταιρείας στο μητρώο των φαρμακευτικών εταιρειών και την χορήγηση άδειας λειτουργίας, βάσει σειράς δικαιολογητικών.

Η καταχώριση φαρμάκων στο ρωσικό Μητρώο Φαρμάκων περιγράφεται στην ιστοσελίδα της αρμόδιας Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Rosdravnadzor (www.rosdravnadzor.gov.ru/en/drugs και <https://grls.rosmindrav.ru>)

Επισημαίνεται ότι από 1.1.2021 ισχύουν πλέον της εθνικής νομοθεσίας στα κράτη μέλη της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης και οι ρυθμίσεις της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης. Από 1.1.2025 όλα τα φάρμακα που κυκλοφορούν στο έδαφος των κμ της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης θα ισχύουν μόνο οι κανόνες αυτής και θα καταργηθούν οι επιμέρους ισχύουσες εθνικές νομοθεσίες. Σε κάθε περίπτωση ο παραγωγός είναι αρμόδιος / υπεύθυνος για την εγγραφή στο μητρώο πιστοποίησης και κυκλοφορίας των φαρμακευτικών προϊόντων.

Με το πρώτο κυβερνητικό πρόγραμμα **Pharma 2020** σε εφαρμογή από το 2009 τέθηκαν οι βάσεις για τον εκσυγχρονισμό της παραγωγικής υποδομής και την επέκταση της εγχώριας παραγωγικής ικανότητας.

Η τρέχουσα κυβερνητική στρατηγική για την ανάπτυξη του τομέα των φαρμακευτικών **Pharma 2030** προβλέπει επιπλέον την σταδιακή υποκατάσταση των εισαγωγών και την ενθάρρυνση της τοπικής παραγωγής καθώς και την επίτευξη εξαγωγικού στόχου.

Σε αυτό το πλαίσιο, σειρά διεθνών εταιρειών (Novartis, Pfizer, Teva, AstraZeneca κ.α.) έχουν εγκατασταθεί στην Ρωσία, ενώ οι εγχώριες εταιρείες (υστερώντας σε πόρους, εμπειρία και δυνατότητας παραγωγής και κλινικών δοκιμών σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα) καταβάλλουν προσπάθειες συνεργασίας με διεθνείς εταιρείες



ΣΤ.2 Επιπτώσεις θεσμικού πλαισίου στον ανταγωνισμό

Στο πλαίσιο της κυβερνητικής στρατηγικής Pharma 2020 προκειμένου οι ξένες εταιρείες να στραφούν στην εγχώρια παραγωγή προβλέπονται μια σειρά μέτρων, όπως για παράδειγμα η επιβολή δασμών από 5% έως 15% επί της τιμής συμβολαίου για την απευθείας εισαγωγή φαρμάκων, η ανάληψη από τον κατασκευαστή όλων των επιβαρύνσεων κατά την εισαγωγή και τον εκτελωνισμό των εμπορευμάτων επιπλέον των δασμών. Επίσης, σημαντικό μοχλό πίεσης αποτελεί και η περιορισμένη πρόσβαση στις δημόσιες προμήθειες. (Σημ.: Έχουν αρθεί προσωρινά και μέχρι 31.12.2021, οι απαγορεύσεις "Σχετικά με τους περιορισμούς και τις προϋποθέσεις εισδοχής εισαγομένων φαρμάκων από τρίτες χώρες που περιλαμβάνονται στον κατάλογο ζωτικών και ουσιωδών φαρμακευτικών προϊόντων, με σκοπό την αντιμετώπιση κρατικών και δημοτικών αναγκών (και επιτρέπεται) η συμμετοχή στη διαδικασία κρατικών προμηθειών εισαγομένων πρωτότυπων ή γενόσημων φαρμάκων, εφόσον προορίζονται για ην θεραπεία κακοηθών νεοπλασμάτων λεμφοειδών, αιματοποιητικών και συναφών ιστών σε ανήλικους-Διάταγμα Ν1164 από 3ης Αυγούστου 2020.)

Αρχικά οι ξένες φαρμακευτικές εταιρείες υπόκεινται σε διακριτική μεταχείριση σε επίπεδο τιμών⁵. Επιπλέον ισχύει ο κανόνας, ότι δεν επιτρέπεται η συμμετοχή στις διαδικασίες κρατικών προμηθειών εισαγομένων φαρμάκων, εφόσον δίδονται προσφορές για παρόμοια φάρμακα, από τουλάχιστον δύο φαρμακοβιομηχανίες των χωρών της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης.

Πάντως, υπό διευκρίνιση κάθε φορά παραμένουν τα κριτήρια για τον χαρακτηρισμό ενός προϊόντος ως παραχθέντος στη Ρωσία (Made in Russia).

Ένας άλλος τομέας παρέμβασης για την ενίσχυση της εγχώριας παραγωγής είναι η προστασία των πνευματικών δικαιωμάτων. Συγκεκριμένα καταβάλλεται προσπάθεια για ουσιαστική προστασία της πνευματικής ιδιοκτησίας αφενός των ξένων εταιρειών που πραγματοποιούν σημαντικές επενδύσεις στη Ρωσία αφ' ετέρου των καινοτόμων ρωσικών εταιρειών έναντι ξένων εταιρειών πρωτότυπων φαρμάκων.

⁵ 15% περιθώριο προτίμησης απολαμβάνουν οι ρωσικές εταιρείες που υποβάλλουν προσφορά



Ζ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η ρωσική φαρμακευτική αγορά αναπτύσσεται ταχύτατα. Από τον όγκο του διμερούς εμπορίου με την Ελλάδα είναι σαφές ότι υπάρχουν σημαντικά περιθώρια ανάπτυξης. Επιπλέον, η ρωσική αγορά αποτελεί πύλη για την ευρύτερη της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης⁶.

SWOT ανάλυση της ρωσικής αγοράς φαρμάκων

Δυνατά σημεία Κρατική στήριξη και χρηματοδότηση προγραμμάτων εκσυγχρονισμού συστήματος υγείας και υποδομών. Εφαρμογή στρατηγικής υποκατάστασης εισαγωγών (για το ενδεχόμενο επένδυσης) Υψηλή κερδοφορία επιχειρήσεων και εξουδετέρωση πληθωριστικών πιέσεων. Παρουσία διεθνών πολυεθνικών Ύπαρξη ανθρώπινου δυναμικού υψηλής εξειδίκευσης	Αδυναμίες Προσανατολισμός εγχώριων επιχειρήσεων στην παραγωγή γενόσημων Ανάγκη σημαντικών επενδύσεων στην παραγωγική δομή και άμεσης συμμόρφωσης με τους κανόνες Ορθής Παραγωγής/GMP Ανταγωνισμός ξένων κατασκευαστών Χαμηλό επίπεδο καινοτομίας Εξάρτηση από την εισαγωγή δραστικών ουσιών
Ευκαιρίες Αύξηση του προσδόκιμου ζωής και του μεριδίου των ηλικιωμένων στην πληθυσμιακή δομή Μεγάλα περιθώρια ανάπτυξης συνεργασίας με εγχώριους κατασκευαστές	Κίνδυνοι Ελλιπές σύστημα αποζημίωσης δαπάνης φαρμάκων στο εθνικό σύστημα υγείας Κυκλοφορία παραποιημένων προϊόντων Αυξημένη ζήτηση εγχώριων φθηνών σκευασμάτων

Δεδομένης της τρέχουσας κυβερνητικής πολιτικής, των δυσκολιών και των κινδύνων της αγοράς και ανάλογα με το ειδικότερο αντικείμενο της ενδιαφερόμενης ελληνικής εταιρείας απαιτείται ενδελεχής προετοιμασία και είναι χρήσιμο να εξετασθεί το ενδεχόμενο της συνεργασίας με εγχώρια εταιρεία ή επιτόπια παραγωγή με τα πλεονεκτήματα των ειδικών επενδυτικών συμβολαίων SPICs⁷.

⁶ <http://www.eaeunion.org/?lang=en> , <http://www.eurasiancommission.org/en/Pages/structure.aspx>

⁷ http://www.jp-ru.org/idf/SPIC%E2%80%99s_Presentation.pdf



Η. ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

- Association of the Russian pharmaceutical manufacturers

<http://www.en.arfp.ru/>

- Νέα της φαρμακοβιομηχανίας www.pharmvestnik.ru

- Εκθέσεις-Fora

ΑΡΤΕΚΑ	3-5/2/2021	http://www.aptekaexpo.ru/en/
INTERMED	16-18.3.2021	http://www.aptekaexpo.ru/en/
MOSCOW MEDSHOW	19-20.3.2021	https://medshow.ru/eng/
MEDSOFT	21-23.4.2021	https://medsoft.pro/
PHARMTECH	23-26.11.2021	https://pharmtech-expo.ru/Home
HEALTH CARE WEEK	6-10.12.2021	https://www.zdravo-expo.ru/en/

- **Πληροφορίες επί δημοσίων προμηθειών φαρμάκων/ Νομοθετικό πλαίσιο:** Gov. Decree N 1289 from 30 November 2015 introduces certain restrictions on public procurement of imported pharmaceuticals included in the list of crucially important pharmaceuticals

<http://government.ru/docs/25559>